

***PROGRAM WYCHOWAWCZY
PRZEDSZKOLA NR 182
„TAJEMNICZY OGRÓD”
w Warszawie ul. Z. Nałkowskiej 3***

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Podstawa programowa Wychowania Przedszkolnego dla Przedszkoli i Oddziałów Przedszkolnych w Szkołach Podstawowych
Dziennik Ustaw nr 51 Załącznik 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26.02.02 r. (poz. 458)
2. Statut Przedszkola nr 182 „Tajemniczy Ogród”

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Przy opracowywaniu przedszkolnego programu wychowania wzięłam pod uwagę m.in. potrzeby dziecka, potrzeby środowiska przedszkolnego oraz potrzeby rodziców w zakresie wychowania. Wychowanie to proces długotrwały, a istota jego jest wprowadzenie dziecka w świat pożądaných wartości, wartości moralnych pełniących rolę drogowskazów życiowych. Ukazując dziecku piękno, prawdę, uczciwość, przyjaźń, tolerancję, budząc poczucie przynależności do rodziny oraz tożsamość regionalną, pomagamy formować jego osobowość. Wiek przedszkolny stanowi najbardziej znaczący okres w życiu dziecka dla stymulacji jego rozwoju. Pierwszym etapem, a równocześnie miejscem, w którym rozpoczyna się proces wychowania jest dom rodzinny, kolejnym środowisko przedszkolne. To tutaj dziecko poszukuje wzorów, by potem kierować się nimi w dorosłym życiu, to tutaj szuka swojej tożsamości.

Przedszkole to instytucja wspomagająca i wspierająca rodziców lub opiekunów w wychowaniu ich dzieci, to pierwsze ogniwo edukacji wzajemnego współzycia w grupie rówieśniczej, to nauka relacji, zasad, ról jakie pełnią poszczególni członkowie małej społeczności. Kontakt dziecka z otoczeniem społecznym wyzwala w nim chęć do naśladownictwa i identyfikacji zachowań. Czynniki środowiskowe wpływają zarówno na to, w jaką moralność dziecko będzie wzrastało, jak i to, jak proces tego wzrastania będzie przebiegał.

Ważne zatem staje się, aby dziecko potrafiło odróżnić dobro od zła. Jasno określone normy postępowania oraz konsekwencja w ich respektowaniu wniosą w życie grupy ład, porządek, spokój, poczucie bezpieczeństwa, a jednocześnie dadzą dziecku swobodę działania.

Charakteryzująca dzieci w tym wieku naturalna aktywność, ciekawość, skłonność do naśladownictwa, wrażliwość emocjonalna to czynniki stwarzające korzystne warunki do osiągnięcia zaplanowanych, pozytywnych efektów działań wychowawczych. Zaproponowany program oddziaływań wychowawczych będzie spełniał niewątpliwie swoją rolę jeżeli zarówno nauczyciel jak i dziecko będą podmiotami tego procesu. W pracy wychowawczej nauczyciel ukazuje najpiękniejsze ludzkie wartości i zachęca dzieci do dążenia ku nim.

CEL NADRZĘDNY:

Wychowanie dziecka w poczuciu własnej wartości, do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych, do życia zgodnie z ogólnie akceptowanymi normami w relacjach ze środowiskiem społeczno – kulturowym i przyrodniczym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Tworzenie warunków do poznawania siebie oraz efektywnego współdziałania w grupie.
2. Kształtowanie postaw prozdrowotnych w zakresie dbania o bezpieczeństwo i higienę.
3. Zacieśnienie więzi rodzinnych jako źródła wartości wpływających na pozytywne postawy dziecka.
4. Kształtowanie poczucia przynależności do lokalnej społeczności oraz tożsamości regionalnej.

OBSZARY EDUKACYJNE:

1. Organizacja zespołu grupowego.
2. Wychowanie prozdrowotne.
3. Ja i rodzina
4. Obyczajowość i życie kulturalne.

ZADANIA WYCHOWAWCZE

I. ORGANIZACJA ZESPOŁU GRUPOWEGO

Treści programowe	Sytuacje edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia
1. Kształtowanie obrazu własnego „Ja”	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stwarzanie sytuacji do prezentowania własnej osoby: co lubię, a czego nie lubię, kim chciałbym być, jakie mam zalety, jakie wady, itp. 2. Zabawy typu „Jaki mam dzisiaj nastrój”, „Powiedz, co czuję” – wyrażanie za pomocą minki radości, smutku,	Dziecko: <ul style="list-style-type: none"> • Potrafi podać podstawowe informacje o sobie • Obdarza uwagę innych • Przekazuje i odczytuje komunikaty niewerbalne • Rozpoznaje i nazywa emocje swoje i kolegów • Jest empatyczny • Rozróżnia

<p>2. Przestrzeganie umów i zasad regulujących współdziałanie w grupie</p>	<p>lęku, złości, przerażenia, zadowolenia.</p> <p>3. Wykorzystanie opowiadań, bajek, spektakli teatralnych do uwrażliwiania dziecka na wartości moralne.</p> <p>1. Organizowanie zabaw z podziałem na role i sytuacji zadaniowych.</p> <p>2. Wykorzystanie codziennych sytuacji np.: w czasie zajęć, zabaw dowolnych do respektowania umów.</p> <p>3. Organizowanie przedstawień, widowisk w relacji dziecko widzom i aktorem.</p>	<p>dobro i zło</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odczuwa wartość prawdy, dobra w sytuacjach dokonywania oceny bohaterów literackich i bohaterów spektakli teatralnych • Przestrzega ustalonych norm i zasad • Współdziała w parach, w zespole • Jest tolerancyjny wobec innych • Potrafi cieszyć się z sukcesu • Radzi sobie z niepowodzeniami • Rozwiązuje problemy na zasadzie dialogu i kompromisu • Podejmuje próbę oceny postępowania własnego i kolegów w konkretnych sytuacjach • Przestrzega elementarnych zasad kultury słuchania i mówienia • Prezentuje swój pomysł, szanuje zdanie innych • Wyraża swoje emocje w sposób kontrolowany
--	--	---

II. WYCHOWANIE PROZDROWOTNE

Treści programowe	Sytuacje edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia
<p>1. Przestrzeganie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo własne oraz innych</p> <p>2. Higieniczny tryb życia i zdrowie dziecka</p>	<p>1. Pogadanki na temat bezpiecznej zabawy w Sali, na podwórku, w domu, wykorzystanie codziennych sytuacji.</p> <p>2. Wykorzystanie literatury, historyjek obrazkowych dotyczących bezpiecznego zachowania się w różnych miejscach i sytuacjach.</p> <p>3. Spisanie kontraktu dotyczącego bezpiecznej zabawy na terenie przedszkola – grupowy „Kodeks postępowania”.</p> <p>4. Udział w spotkaniach z policjantem.</p> <p>1. Wykorzystanie codziennych sytuacji podczas przygotowania do posiłku i w czasie posiłku.</p> <p>2. Wykorzystanie sytuacji w czasie zajęć, zabaw dowolnych i tematycznych oraz spacerów.</p> <p>3. Udział w spotkaniach, pogadankach z</p>	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady bezpiecznej zabawy • Nie bierze do rąk nieznanymi przedmiotów • Podejmuje próby oceny własnych zachowań oraz zachowań innych pod względem bezpieczeństwa • Dostrzega sytuacje zagrażające bezpieczeństwu swojemu i innych • Zachowuje ostrożność w kontaktach z obcymi • Przestrzega umów spisanych w kontrakcie • Przestrzega zasad ruchu drogowego • Zna swój adres • Zna i stosuje nawyki higieniczno – kulturalne: mycie rąk przed posiłkiem, mycie zębów po posiłku • Kulturalnie zachowuje się przy stole: nie mówi z pełnymi ustami, używa serwetki, prawidłowo posługuje się

	<p>higienistką i lekarzem pediatrą.</p> <p>4. Słuchanie opowiadań i wierszy różnych autorów.</p> <p>5. Zabawy ruchowe w Sali i na świeżym powietrzu.</p>	<p>sztućcami (łyżką, widelcem, nożem) oraz kubkiem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bez uprzedzeń zjada zdrową żywność • Dostrzega zagrożenia wynikające z jedzenia niemytych owoców • Wie jak się ubierać stosownie do temperatury • Zna i stosuje zasady ochrony narządów zmysłu i układu nerwowego • Dostrzega znaczenie szczepień ochronnych dla zdrowia • Wie jak należy zachowywać się w czasie choroby • Informuje dorosłych o dolegliwościach własnych i zauważonych u innych • Dostrzega różnorodne potrzeby człowieka • Potrafi wyrazić własne stany emocjonalne w różnych formach werbalnych i poza werbalnych • Dostrzega znaczenie aktywności ruchowej dla zdrowia
--	--	---

III. JA I RODZINA

Treści programowe	Sytuacje edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia
<p>1. Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez wspólne przeżywanie przyjemności i radości w związku z czynnym uczestnictwem w imprezach i uroczystościach grupowych i przedszkolnych.</p>	<p>1. Uroczystości grupowe z udziałem rodziców i innych członków rodziny – „Pasowanie na przedszkolaka”, „Wigilia”, „Dzień Babci i dziadka”, „Dzień Matki i Ojca”</p> <p>2. Imprezy sportowe, rekreacyjne z udziałem rodziców – „Festyn Rodzinny”, „Święto rodziny – igrzyska rodzinne”</p>	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nabywa wiary we własne możliwości i siły • Nabywanie śmiałości, pewności siebie • Pełni rolę gospodarza • Przyjmuje na siebie określone zadania i wywiązuje się z nich • Czerpie radość ze wspólnie spędzonego czasu • Odczuwa dumę i radość z osiągnięć swoich bliskich

IV. OBYCZAJOWOŚĆ I ŻYCIE KULTURALNE

Treści programowe	Sytuacje edukacyjne	Przewidywane osiągnięcia
<p>1. Kształtowanie więzi ze społecznością lokalną poprzez poznawanie historii i tradycji własnej miejscowości i regionu</p>	<p>1. Oglądanie i zwiedzanie zabytków oraz typowej dla miejscowości architektury</p> <p>2. Słuchanie opowiadań, legend podejmujących problematykę regionalną</p> <p>3. Uczestniczy w wydarzeniach lokalnych</p>	<p>Dziecko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie, jakie miejsca pamięci narodowej lub zabytki znajdują się w okolicy • Zna legendy związane z regionem • Zna herb i symbole związane z nazwą miejscowości • Zna rolę i znaczenie

	<p>4. Gromadzenie typowych dla regionu eksponatów w kąciiku regionalnym</p>	<p>ośrodków kulturalnych w środowisku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna miejscowy folklor, niektóre tradycje i obrzędy • Zna przysłowia ludowe • Zna typowe zajęcia mieszkańców regionu • Posiada podstawowy zasób słownictwa związany z regionem • Zna (interesuje się) aktualne wydarzenia z życia regionu • Zna sztukę użytkową i zdobniczą
--	---	---

SYSTEM MOTYWACJI

Bardzo skutecznym środkiem wychowania są pochwały i nagrody. Mają one właściwości

zachęcające i pobudzające do wysiłku każdego człowieka, szczególnie dziecko.

Nagradzamy za:

- podporządkowanie się umowom, zasadom wspólnie ustalonym;
- bezinteresowną pomoc słabszym;
- za wysiłek włożony w wykonanie pracy, zadania z uwzględnieniem możliwości dziecka;
- za bardzo dobre wypełnianie przyjętych na siebie obowiązków (np. dyżury).

Formy nagród:

- pochwała indywidualna,
- pochwała wobec grupy,

- pochwała w postaci specjalnego znaczka, nalepki,
- pochwała przed rodzicami,
- pochwała w postaci różnych emblematów uznania (serduszka, minki itp.),
- dostęp do atrakcyjnej zabawki, zajęcia, zabawy.

Po ustaleniu norm postępowania wskazane jest ustalenie określonych konsekwencji za brak

podporządkowania się przyjętym normom, umowom i zasadom.

Środki zaradcze stosujemy za:

- nieprzestrzeganie ustalonych zasad i norm współżycia w grupie i w przedszkolu;
- stwarzanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu własnemu i innych;
- agresywne zachowanie skierowane na dorosłych, dzieci i przedmioty;
- przeszkadzanie innym w zabawie;
- celowe niewywiązywanie się z podjętych obowiązków;
- niszczenie cudzej własności oraz wytworów prac innych dzieci.

Formy środków zaradczych w przypadku niestosowania się do ustalonych wspólnych zasad:

- słowne upomnienie, czyli rozmowa (przypomnienie obowiązujących zasad),
- poinformowanie rodziców o przewinieniu,
- upomnienie wobec grupy,
- wyrażanie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka,
- propozycje aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji,
- ukazywanie następstw zachowania, aby skłonić do autorefleksji,
- odsunięcie na krótki czas od zabawy, czasowe odebranie przyznanego przywileju, np. utrata funkcji dyżurnego (spokojna i rzetelna informacja dotycząca czynu, a nie uderzająca w charakter dziecka).

Budowanie systemu motywacji opiera się na stosowaniu nagrody zaraz po wystąpieniu zachowania pożądanego, przechodzeniu od nagradzania ciągłego do sporadycznego, nagradzania nie tylko efektów, ale też prób wykonania czynności. Dziecko częściej reaguje na pochwałę niż na karę, dlatego też program wychowawczy przedszkola oparty jest na wzmocnieniach pozytywnych, nauczyciele jednak powinni unikać nadmiaru nagród, zachowując konsekwencję w stosowaniu wzmocnień. Wychowawcy opracowując wspólnie z dziećmi „Kodeks postępowania” z jednej strony wspierają je i motywują do przestrzegania norm i zasad, z drugiej – konsekwentnie egzekwują go. Dziecko bowiem potrzebuje precyzyjnego i wyraźnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno.

WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

Skuteczność oddziaływań wychowawczych zależy będzie nie tylko od ich stałości i ciągłości, a przede wszystkim od ciepłej i życzliwej atmosfery wychowawczej jaką tworzy przedszkole, od autorytetu moralnego nauczyciela – wychowawcy. Małe dziecko obserwuje i naśladuje otoczenie, czerpie z niego wzory zachowania, które przyswaja i przetwarza na swoje własne. Istotne zatem będzie aby nauczyciel dostarczał dziecku właściwych modeli osobowych i wzorów zachowań, aby był uosobieniem takich cech jak: wyrozumiałość, cierpliwość i życzliwość.

J. Korczak rezultaty pracy wychowawczej uzależniał od dokładnej znajomości siebie i powierzonych sobie wychowanków. Dlatego tak istotne jest aby nauczyciel dobierając formy wychowania uwzględnił intelektualne i sprawnościowe możliwości wychowanków, by sytuacje wychowawcze nie były za trudne i za łatwe.

Proces wychowania powinien polegać nie tylko na stawianiu wychowanka w sytuacjach umożliwiających przejawianie przez niego określonych zachowań lecz także na stymulowaniu go w poszczególnych sytuacjach do wyboru tych właściwych zachowań.

Wychowanie dokonuje się nie tylko w obrębie przedszkola, opiera się na treściach odnajdywanych w najbliższym środowisku. Dlatego konieczna jest konkretna i owocna współpraca z rodzicami, oparta na zrozumieniu i zaufaniu. Ważną więc sprawą

jest przekonanie rodziców o ich niezbędności w procesie wychowania i rozwoju dziecka, włączanie ich w ten proces poprzez aktywne uczestnictwo w różnych formach współpracy proponowanych przez przedszkole, a w szczególności:

1. poprzez udział w sytuacjach edukacyjnych
2. poprzez możliwość wstępu do przedszkola w każdym momencie, gdy uznają to za stosowne
3. poprzez pedagogizację /na zebraniach grupowych, na łamach gazetki przedszkolnej/
4. poprzez możliwość uczestnictwa w spotkaniach o charakterze terapeutycznym.

W procesie wychowania ważna jest nie tylko współpraca z rodzicami ale również wciąganie w ten proces szerszego środowiska społecznego poza przedszkolnego, które umożliwia dzieciom poznanie kultury, historii własnej miejscowości, regionu kraju.

Właściwą realizację treści programowych wyznacza także baza dydaktyczna przedszkola. Stanowi ją dobre wyposażenie Sali zajęć, dostosowane do potrzeb dzieci w określonym wieku: różne i bogate w zabawki kąciki zabaw, historyjki obrazkowe o treściach wychowawczych, kolorowe albumy związane ze sztuką, środki związane z bliższym, dalszym regionem i Polską. Istotny jest łatwo dostępny dla nauczycieli jak również i dzieci księgozbiór przedszkola, w którym powinien znajdować się bogaty wybór literatury dla dzieci.

EWALUACJA

Program jest otwarty, umożliwia wprowadzenie wielu zmian w zależności od potrzeb. Stopień osiągnięcia celów będzie sprawdzany poprzez zastosowanie takich technik jak:

- obserwacja dzieci
- hospitacja diagnozująca
- ankieta dla rodziców

BIBLIOGRAFIA

1. Gruszczyk – Kolczyńska E., Zielińska E., Grabowska G., Program wychowania i kształcenia sześciolatków, Warszawa 2003, Nowa Era
2. Cyrański Cz., Kwasniewska M., Program wychowania przedszkolnego Moje Przedszkole, Kielce 2001, MAC
3. Grymel E., Przeliorz Z., Legendy, podania i opowieści żorskie, Żory 2003, TMMŻ
4. Klus – Stańska D., Nowicka M., Bezpieczeństwo dzieci, Kraków 2002, IMPULS
5. Korczak J., Prawo dziecka do szacunku, w: Wołoszyn S., Korczak, Warszawa 1978
6. Stróżewski S., W kręgu wartości, Kraków 1992